

Prunus spinosa FK VÄSTERÅKER E - slån FK VÄSTERÅKER E

Medelhög – hög, styvt upprättväxande robust buske för park och landskap med kärva blådagliga och centimeterstora frukter

KORT VÄXTBESKRIVNING

- Växtnamn: Prunus spinosa FK VÄSTERÅKER E - slån FK VÄSTERÅKER E
Härdighet: Zon 1-5
Växtsätt: Stor buske. Brett upprättväxande Blådagliga bär Tätt förgrenat rundat växtsätt.
Höjd 1-3 m.
Blomning: Vita svagt doftande blommor i maj
Bär: Mörkblå-svarta dagliga bär (slånbär)
Blad/grenar: Starkt tornig, gul höstfärg
Växtplats: Sol-halvskugga. Varm näringsrik torr, frisk jord.
Användning: Lämplig till skyddsplanteringar, bryn, kraftiga buskage
Övrigt: Tål torka. Ätliga frukter. Etableringsbeskränning.
E-merit: Enhetlig. Förbättrad härdighet. God tillväxt. Arttypisk. Svensk frökälla.
Ursprung: Utvald av Tomas Lagerström, Projekt Svenska Frökällor, SLU, Ultuna (starkväxande buskage utanför Uppsala)

UTFÖRLIG VÄXTBESKRIVNING

Bakgrund/ursprung

Slån förekommer över större delen av Europa med nordgräns i norra Uppland. Typisk hagmarks- och brynväxt. I norra delen av sitt utbredningsområde växer den på väl-dränerade, varma näringsrika, kalkrika jordar. I Väst-, Syd- och Mellaneuropa växer slån på fattigare jordar.

E-materialet härstammar från södra Uppland, där det växer på kalkrika, ofta stenbundna, näringsrika jordar i jordbrukslandskapet. Detta material har uppvisat mycket bra härdighet och har på Röbbäcksdalen vuxit 1,5 m på 4,5 år utan att uppvisa några skador. Samma material har i danska försök på Hornum visat mycket fin utveckling och odlingsegenskaper.

Jämfört med en normal proveniens från kontinenten, växer E-materialet något svagare, men som tvåårig fröplanta har den ändå en storlek på 75-100 cm och utvecklar i gengäld bättre härdighet.

Beskrivning

Slån bildar täta, sammanhållna snår av torniga, styva, spärrgreniga skott upp till 4 meters höjd. Den är kraftigt rotskottsskjutande. Unga skott är grågröna med stark rödviolett färgning på ovasidan. Tillspetsade styva kortskott, tornar, förekommer rikligt, framförallt på yngre skott. Bladknopparna är små, runt äggformade, strödda.

Blomknopparna är helt runda och sitter dels i täta samlingar på kortskott på äldre grenar, men också enstaka på årsskottens basala delar. Bladen är lansettlika 2-4 cm långa och 1-2 cm breda, finsågade. Höstfärgen vackert, milt gul – gulorange. Blomningen inträder före bladsprickningen och hela busken är vanligen överhöljd av vita 'tussar', rel. svagt doftande. Blomningen är intensiv och kort. Blommorna är 1-1,5 cm i Ø, vita och sitter parvis två och två på korta skaft.

Frukten är rund, mörkblå – svart, överdragen av en skyddande vaxhinna vilket ger den typiska blådagligheten. Frukstörleken varierar mycket, från 0,6-1,5 cm i Ø. Fruktköttet är grönt, mycket kärvt och har en svag doft av plommon. Frukten sitter länge kvar på buskarna och tas vanligen till slut av stenknäcken, som med sitt speciellt utformade näbb kan komma åt kärnan.

Växtplats

Sol-halvskugga. Varm näringsrik torr, frisk jord.

Användning

Slån är en värdefull växt för såväl landskap som park. Det är en robust växt med friskt bladverk, överdådlig blomning och fruktsättning. Dess främsta användningsområde är skyddsplanteringar, bryn men även kraftiga buskage.

Förökning

Slån förökas med frö, som kallstratifieras före sådd. Fröna ligger som regel över ett år.

Övrigt

I huvudsak används bara häck- och buskplantor. Etableringsbeskrining.

Växtbeskrivning/källa

Tomas Lagerström, SLU/Ultuna

Publicerad i Gröna Fakta B11/1992, Växter för framtiden I. Movium/SLU.

Litteratur:

Bean, W.J., Trees & Shrubs in the British isles. Vol 1-4, eight edition 1976-1980 + Supplement 1988.

Bärtels, A., Gehölzvermehrung 1982.

Krussman, G., Handbuch der Laubgehölze Band 1-3, 2. Auflage.